

Odgovori – ispit ima ukupno 95 bodova

1. Koncept: rad s povijesnim izvorom (5 bodova)

(Alfa 215, Meridijani 213, Profil 218, 219)

1.1 B) *Homo volans*

1.2 talijanski, latinski, mađarski i njemački (sve jezike moraju navesti)

1.3 **Netočno.** Prema tekstu, Faust Vrančić je prema tvrdnjama engleskog povjesničara Johna Wilkinsa demonstrirao skok padobranom s kule u Veneciji, a ne u Beču.

1.4 B) Tajnik cara Rudolfa II.

1.5 B) *Machinae novae*

2. Koncept: uzroci i posljedice (4 boda)

(Profil 221, 222, 223)

- kompas
- astrolab
- portulanske karte
- kvadrant

3. Koncept: povijesna perspektiva (3 boda)

(ŠK 115 – 116, Alfa 119 – 121, Meridijani 55, Profil 52)

3.1. zbog ubojstva (pokolja) Stjepana Lackovića i ostalih pristaša pobune protiv Žigmunda Luksemburškoga

3.2. u Bosni

3.3. protudvorski pokret

4. Koncept: uzroci i posljedice (2 boda)

(Profil 62, Meridijani 60, ŠK 120)

UZROK	DOGAĐAJ	POSljedICA
Ludovik II. Jagelović i ugarsko plemstvo ne žele čekati hrvatsku vojsku pod vodstvom Frana Krste Frankopana. Vojska je bila nevješto vođena i nespremna.	Poraz na Mohačkom polju 1526. g.	Kralj Ludovik II. Bježao je i utopio se u potoku, a Sulejman je zauzeo prijestolnicu u Budimu. Dolazi do podjele hrvatskog plemstva i građanskog rata.

5. Koncept: povijesna perspektiva (4 boda)

(ŠK 117, Meridijani 55, 146; Profil 52, 151)

5.1. Barbara Celjska

5.2. Marija Anžuvinska

5.3. Jan Hus

5.4. Žigmund Luksemburški

6. Koncept: rad s povijesnim izvorom (4 boda)

(Alfa 115 – 117; Profil 50; Meridijani 51; ŠK 113)

6.1. o dolasku Karla I. Anžuvinca na hrvatsko-ugarsko prijestolje / o smjeni dinastija na hrvatsko-ugarskom prijestolju

6.2. iz roda Šubića (Bribirskih)

6.3. Babonići

6.4. Arpadovići

7. Koncept: usporedbe i sučeljavanja (1 bod)

(ŠK 99)

C

8. Koncept: rad s povijesnim izvorom (5 bodova)

(ŠK 97 – 98, Profil 45, Meridijani 39, Alfa 104)

8.1. između Engleza i Francuza

8.2. po engleskoj zastavi i francuskom štitu

8.3. Stogodišnji rat

8.4. pobjeda Francuza; Englezi zadržali samo Calais (2 boda)

9. Koncept: usporedba i sučeljavanje (3 boda; za 1 bod potrebna su dva uparena točna odgovora)

(ŠK 96 – 107)

1E, 2F, 3B, 4D, 5C, 6A

10. Koncept: kontinuitet i promjena (4 boda)

(Alfa 122 – 127; ŠK 128 – 133; Profil 55-58; Meridijani 61 – 66)

A, C, E, F

11. Koncept: uzroci i posljedice (1 bod)

(Meridijani 55 – 60; ŠK 115 – 120)

D

12. Koncept: kontinuitet i promjena (2 boda)

(ŠK 222 – 224; Meridijani 210 – 211; Profil 212 – 215)

12.1. C

12.2. Andreas Vesalius

13. Koncept: rad s povijesnim izvorom (5 bodova)

(ŠK 101, Meridijani 41; Alfa 101; Profil 43)

13.1. kralj se obvezao da slobodne ljude neće lišavati života, slobode, prava i imovine niti ih progoniti, osim na osnovi odluke suda; nijedan osobno slobodan podanik nije smio biti osuđen bez sudske odluke

13.2. kralja; Ivana Bez Zemlje

13.3. pravo pobune protiv vladara

13.4. A, C

14. Koncept: uzroci i posljedice (1 bod)

(ŠK 137; Profil 138)

A

15. Koncept: usporedba i sučeljavanje (3 boda; dva uparena pojma 1 bod)

(ŠK 100 – 120; Meridijani 38 – 60; Alfa 100 – 121)

A 5, B 4, C 3, D 2, E 1, F 6

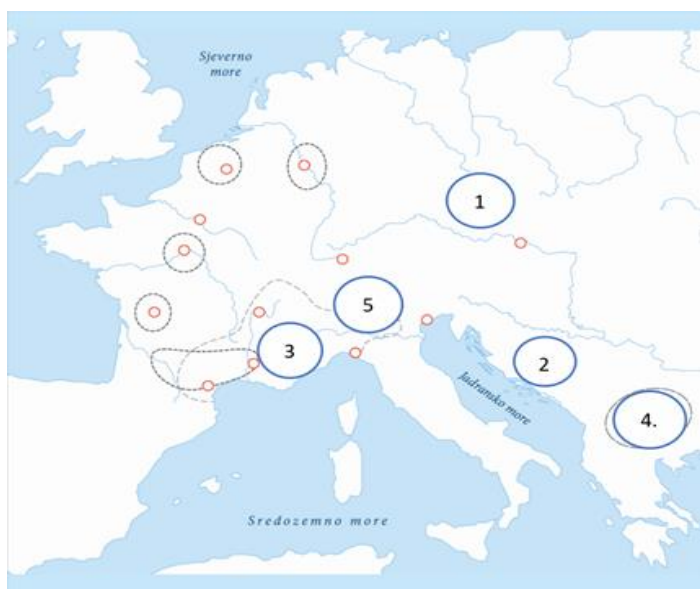
16. Koncept: uzroci i posljedice (1 bod)

(ŠK 55 – 56; Alfa 86; Profil 146)

B

17. Koncept: vrijeme i prostor (5 bodova)

(Alfa 78; ŠK 135 – 136; Meridijani 146 – 147; Profil 149 – 151)

1.D, 2.C, 3.B, 4.A, 5.E

18. Koncept: vrijeme i prostor (6 bodova)

(ŠK 108 – 123; Alfa 106 – 121; Profil 47 – 54; Meridijani 48 – 60)

- 18.1. Zadar
- 18.2. Ostrogon
- 18.3. Biograd
- 18.4. Zagreb
- 18.5. Pazin
- 18.6. između Cetine i Neretve

19. Koncept: vrijeme i prostor (7 bodova)

(Alfa 82, Alfa školski povijesni atlas 81, Profil 146 Meridijani 151, ŠK 56, ŠK povijesni atlas 23)

- 19.1. Venecija
- 19.2. Zadar
- 19.3. Konstantinopol/Carigrad
- 19.4. Latinsko Carstvo
- 19.5. Nikejsko Carstvo
- 19.6. Mletački posjed
- 19.7. Jeruzalem

20. Koncept: rad s povijesnim izvorom (5 bodova)

(Alfa 83, Profil 165)

20.1 B

20.2 C

20.3 Grčki otok Hij → mjesto podrijetla četveroprega

Carigradski hipodrom → mjesto gdje su se konji nalazili prije križarskog osvajanja 1204.

Napoleon 1797. → osoba koja je odvela četveropreg u Pariz, ali je kasnije vraćen u Veneciju

21. Koncept: kontinuitet i promjena (7 bodova)

(Profil 140 – 141, Meridijani 145, Alfa 66, ŠK 45, 46)

21.1 C

21.2 A

21.3 D

21.4 A

21.5 Simonija → 3) zloupotreba kupnje crkvenih položaja

Autokefalnost → 2) samostalnost Crkve prema etničkoj pripadnosti

Celibat → 1) obveza svećenika da se odreknu braka i obitelji

22. Koncept: kontinuitet i promjena (4 boda)

(Meridijani 147, 148 ŠK. 137 – 138, Alfa 79, Profil 151 – 152)

22.1 A

22.2 B

22.3 C, B, D, A

Biskupska inkvizicija

→

prvi oblik inkvizicije u 12. stoljeću

Papinska inkvizicija

→

osnovao papa Grgur IX. 1232. godine

lomača

→

česta kazna za osuđene heretike

heretik

→

osoba optužena za krivovjerje

23. Koncept: usporedba i sučeljavanje (5 bodova)

(Meridijani 57 – 58, ŠK. 117 – 118, Alfa 247, Profil 53 – 54)

- 23.1. **N** (Matija Korvin osnovao je dvije banovine i jednu kapetaniju nakon pada Bosne 1463. godine.)
- 23.2 **N** (Ispravno je da je ustrojio „Crnu vojsku“.),
- 23.3 **T** (Matija Korvin reformirao je porezni sustav kako bi povećao opterećenje plemstva i crkve.)
- 23.4 **T** (Vladislav I. bio je poljski kralj koji je obnovio Srpsku Despotovinu.)
- 23.5 **N** (Nakon Korvinove smrti kraljevstvom je zavladao dinastija Jagelovića.)

24. Koncept: kontinuitet i promjena (2 boda)

(ŠK. 205, 136, Profil 148, Alfa 79)

- 24.1 Marko Antonije de Dominis / Markantun de Dominis
- 24.2 Francesco Giovanni Bernardone / Franjo de Bernadone, Ivan Franjo Bernardone

25. Koncept: usporedba i sučeljavanje (6 bodova)

(Profil 144, 145, 146, Alfa 82, 83 ŠK. 54, 55, 56, Meridijani 149, 150, 151)

Tri ključna pojma: samo pojam je dovoljan – objašnjenje je za ispravljanje

1. **Tolerancija** – Saladin je pokazao poštovanje prema kršćanima, dopuštajući im slobodan prolazak kroz svoja područja.
2. **Viteška čast** – iako je bio neprijatelj križara, postupao je s njima časno, a posebno se ističe njegov odnos s Rikardom I. Lavljeg Srca.
3. **Humanost** – bio je poznat po blagosti prema zarobljenicima i civilima, pružajući čak i medicinsku pomoć neprijateljima.
4. **Pravednost** – Vladavinu je temeljio na pravednom postupanju prema svim podanicima, neovisno o njihovoj vjeri i porijeklu.
5. **Velikodušnost** – Pokazivao je milost prema poraženima i često im je davao slobodu umjesto da ih pogubi ili zarobi.
6. **Diplomatičnost** – Unatoč ratovima, bio je sposoban pregovarati i sklapati dogovore, kao što je sporazum s Rikardom I. 1192. godine.
7. **Mudrost** – Njegova sposobnost vođenja vojske i države pokazala je stratešku i političku mudrost.
8. **Poštovanje neprijatelja** – Iako se borio protiv križara, priznao je Rikarda I. kao dostojnog protivnika i čak mu ponudio liječničku pomoć kad je bio bolestan.
9. **Utjecaj na kulturu i povijest** – Njegova plemenitost i viteški duh ostavili su trag ne samo u islamskom svijetu nego i u europskoj književnosti i legendama.

Tri ključna pojma: samo pojam je dovoljan – objašnjenje je za ispravljanje

1. **Vojni lider** – Rikard je bio poznat po svojoj vojnoj hrabrosti, strateškoj mudrosti i uspjesima u bitkama, osobito u Trećem križarskom ratu.
2. **Čast i plemenitost** – Njegova čast prema neprijateljima, uključujući odnos s Saladinom i vojvodom Leopoldom, te nesebičnost u zarobljeništvu, naglašavaju njegove plemenite osobine.
3. **Politička nepopustljivost** – Iako je bio vođa koji je donosio velike odluke na bojištima, njegova stalna odsutnost iz Engleske uzrokovala je političke i ekonomske teškoće koje su prijetile stabilnosti kraljevstva.
4. **Odlučnost** – Rikard je bio iznimno odlučan u svojim vojnim poduhvatima, posebno u Trećem križarskom ratu, gdje je došao kao ključna snaga koja je pridonijela osvojenju Akre i drugim bitkama.
5. **Strategijska briljantnost** – Osim što je bio hrabar, Rikard je imao i oštar vojni um, što je bilo ključno za njegove uspjehe u bitkama kao što je bitka kod Arsufa.
6. **Liderstvo** – Kao kralj, Rikard je bio izniman vođa, koji je okupio i predvodio vojsku različitih nacija, uključujući Engleze, Francuze i Austrijance, u jedinstvenom cilju tijekom križarskog rata.
7. **Hrabrost u osobnim iskušenjima** – Njegova hrabrost nije bila samo u bojištima, nego i u osobnim iskušenjima, poput vremena provedenog u zarobljeništvu, gdje je izdržao teškoće bez gubitka dostojanstva.
8. **Legendarna slava** – Rikard je stekao veliku popularnost u Europi i postao lik kojeg su opjevali pjesnici i književnici, kao heroj i vladar koji je simbolizirao ideal viteštva i odanosti.